

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Adély Stec „Sexuální trestné činy – srovnání české a polské právní úpravy“

Předložená práce obsahuje 191 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, třinácti základních kapitol a závěru. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Okruh použité literatury je bezesporu mimořádně obsáhlý a rozhodně přiměřený zvolenému tématu práce. Po formální stránce nesporně splňuje předložená práce požadavky kladné na práci rigorózní.

Autorka si za téma své práce zvolila problematiku poměrně obtížnou, a to nejen s ohledem na její vývoj v posledních desetiletích, ale rovněž s ohledem na komparativní formu zpracování. Nadto jde o problematiku vyvolávající v teorii i v aplikační praxi časté diskuse. Metody odborné a vědecké práce, které autorka při zpracování použila, zejména metoda analyticko-syntetická a metoda komparace odpovídají povaze tématu a vytyčenému cíli. Zpracování tématu je tedy rozhodně aktuální a přínosné.

Po stručném úvodu, ve kterém autorka mimo jiné charakterizuje zaměření a cíl své práce, se nejprve zabývá pojetím zkoumaného typu kriminality v České republice a v Polsku a vybranými aspekty trestního práva s touto kriminalitou souvisejícími. Souhlasit lze s výtkou určité nesystematičnosti stran trestného činu svádění k pohlavnímu styku. Kladně třeba hodnotit, že autorka věnuje svoji pozornost i významným viktimologickým aspektům zkoumané problematiky. Se závěry ohledně možné provokace policejním orgánem, které jsou zde vysloveny, třeba rovněž souhlasit. Pro českého čtenáře je zajímavé, že některé sexuální trestné činy jsou v Polsku v režimu návrhových deliktů. Velmi pečlivě a přehledně je zpracováno srovnání analyzovaných aspektů právních úprav. Zde třeba kladně hodnotit zejména to, že autorka se snaží vymezit klady i nedostatky té které úpravy a zaujmout k nim i vlastní stanovisko, vesměs dostatečně zdůvodněné.

Jádrem rigorózní práce jsou kapitoly, ve kterých autorka podrobně analyzuje právní úpravu jednotlivých trestných činů v obou právních úpravách a provádí vzájemné srovnání jejich zákonných znaků. Při prováděném rozboru se autorka citlivě opírá o odbornou literaturu a o publikovanou judikaturu. Rozbor je vhodně doplněn základními kriminologickými a statistickými poznatky a je přiléhavě demonstrován na vybraných konkrétních judikovaných kauzách. Po provedené analýze pak následuje pečlivé porovnání zákonných znaků v obou srovnávaných právních úpravách, a to též s ohledem na konstantní interpretaci v odborné literatuře a v soudní judikatuře.

Pro českého čtenáře je zajímavé, že polská úprava zvláště upravuje skupinové znásilnění a že umožňuje pachatelům znásilnění uložení tzv. farmakologické kastrace. Pokud jde o relativně vyšší počet zjištěných trestných činů znásilnění v České republice, bylo by třeba ovšem současně zvážit také relativní míru možné latence tohoto deliktu v obou státech. Přisvědčit lze názoru, že pro českou úpravu není nezbytné rozšíření kvalifikačních znaků trestného činu vraždy o sexuální motivaci, když dosavadní úprava kvalifikačních znaků umožňuje dostatečně postihnout i tuto pohnutku. Překvapivá je vyšší ochrana dětí před prostitucí v české úpravě ve srovnání s úpravou polskou a naproti tomu vyšší podíl kuplířství na zkoumané kriminalitě v Polsku. Souhlasit třeba s výhradami, které autorka vznáší ohledně trestnosti tzv. prohlížení dětské pornografie v obou právních úpravách a zejména pokud jde o trestnost prohlížení virtuální dětské pornografie, kde navíc česká úprava nečiní rozdíl mezi skutečným a virtuálním dítětem. Zajímavý je odlišný pohled obou úprav, resp. jejich interpretace, na incest mezi příbuznými, u nichž nejde o pokrevní příbuzenský poměr.

Závěrečná kapitola práce je pak věnována problematice kastrace a vlivu přísnosti trestů na stav kriminality. Velmi svědomitě zde autorka konfrontuje v literatuře i jinde vyslovené názory na možnost a účinnost chirurgické a chemické kastrace. Souhlasit lze s názorem autorky, že přísnost trestní represe není klíčovým prostředkem při potlačování zkoumaného jevu.

V závěru své práce autorka přehledně a výstižně shrnuje poznatky a stanoviska, ke kterým při zpracování své práce dospěla.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako velmi zdařilou. Autorka prokázala, že se do náležité hloubky seznámila se zkoumanou problematikou, a to nejen pokud jde o právní úpravu, ale i pokud jde o její odraz v dosavadním literárním zpracování a v judikatuře. Kladem práce je nejen pečlivost a svědomitost zpracování a práce s literárními prameny a s judikaturou, ale zejména schopnost autorky samostatně, tvořivě a erudovaně zkoumané instituty i jejich dílčí problémy analyzovat, a to i v širších souvislostech. Předložená práce po formální i po obsahové stránce splňuje požadavky na ni kladené a je zcela způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Autorka rozhodně prokázala schopnost samostatné tvůrčí odborné práce.

Při obhajobě své práce by autorka mohla vyjádřit svůj názor k otázce, zda nesporně vyšší míra religiozity v Polsku, oproti České republice, může být významným faktorem s ohledem na zkoumaný typ kriminality.

V Praze dne 10.9.2015

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent